

Parkano kaupunki, liite laskennan perusteista muistioon

Siirtyvät sote- kustannukset

Eero Laesterä HT, Tuomas Hanhela KTM 15.11.2023

Toimeksianto

- Toimeksiannon tavoitteena on tarkastella sote-siirtolaskelmista puuttuvien erien vaikutusta Parkanon kaupungin verorahoitukseen.
- Kaikki laskelmien muuttujat perustuvat Parkanon kaupungin toimittamiin tietoihin.
- Skenaariolaskelmien pohjana on käytetty VM:n 10.10.2023 julkaisemaa siirtolaskelmaa.
- Ongelma 1: VM:n sote-uudistuksen verorahoituksen suuruuteen vaikuttavassa siirtolaskelmassa on käytetty virheellisiä olettamia Parkanon sote jne -nettomenoista, jotka eivät sisällä Kihniön maksettavaksi Parkanolle kuuluvia tuloja, ainoastaan menot → Koska siirtyvä kustannus on liian suuri, kaupungilta leikataan vastaava liian suuri verorahoitus pois → siirtolaskelmassa verorahoitusta leikataan pysyvästi liikaa
- Ongelma 2: Pihlajalinnan lisälasku on otettu huomioon jaksottamatta – lasku sisältää eriä myös vuodelta 2020, joka ei ole siirtolaskelman laskutusvuosi. Lisälasku on jaksotettava kahdelle vuodelle mikä vähentää keskiarvoistettua siirtyvää erää.
- → On selvitettävä oikea taso muuttuvaan verorahoitukseen

Siirtyvät kustannukset

Valtiokonttorin tilastointi kaupungin ilmoittamista luvuista

Keskiarvo		2022 tasolla
Sote	30 069	31 146
Pela	497	510
Summa	30 566	31 656

- Laskentaperiaate siirtyville kustannuksille:
 - 2021 28,791 ja 32,342 – suora keskiarvo → 30,566;
 - Lopulliseen siirtolaskelmaan siirtyvät kustannukset perustuvat lukuun 31,656, joka saadaan, kun keskiarvo korotetaan vuoden 2022 tasolle ottaen huomioon koko valtakunnan sote yms kulujen keskiarvoistus. Siirtyvä erä on suurempi kuin aito keskiarvo mutta perustuu melko monimutkaiseen laskentakaavaan.
- Valtiokonttorille toimitettujen tietojen mukaan Parkanon hyvinvointialueelle siirtyvät kustannukset olivat 2022 vuoden tasolla **31,656 miljoonaa euroa**.

Parkano	2021	2022
Nettokäyttökulut (1000€)		
Erikoissairaanhoito		
Ensihoitopalvelu		30
Lastentautien yksikössä annettu somaattinen erikoissairaanhoito	212	
Psykiatrinen erikoissairaanhoito	26	291
Somaattinen erikoissairaanhoito	7 978	8 472
Ympäri vuorokautiset päivystyspalvelut	247	-2
Ikääntyneiden palvelut		
Ikäihmisten palvelut	3 649	7 303
Muut palvelut	3 723	
Lastensuojelu ja perhepalvelut		
Lastensuojelu, lapsiperheiden ja perheoikeudelliset palvelut	1 940	3 068
Muu sosiaali- ja terveystoiminta		
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiantuntijapalvelut ja tuki	47	-1
Muu sosiaali- ja terveystoiminta		839
Oppilas- ja opiskelijahuollon kuraattori- ja psykologi palvelut	60	
Sosiaalipäivystys	12	25
Työikäisten sosiaalityö ja -ohjaus	339	
Päihde- ja mielenterveyspalvelut		
Päihde- ja mielenterveyspalvelut	554	509
Pelastustoimi		
Erittelemätön pelastustoimi	482	501
Öljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjunta	11	
Perusterveydenhuolto		
Äitiys- ja lastenneuvolapalvelut	206	203
Kouluterveydenhuollon palvelut	60	46
Opiskeluterveydenhuollon palvelut	17	20
Perustason lääkinällinen avokuntoutus	398	448
Perustason vastaanottopalvelut	4 615	5 237
Perustason vuodeosasto hoito	666	1 552
Suun terveydenhuollon palvelut		476
Suun terveydenhuollon perustason palvelut	486	
Työllistymistä tukevat palvelut		
Kuntouttava työtoiminta	88	
Vammaisten palvelut		
Vammaisten palvelut	2 975	3 326
Sote	28 297	31 841
Pelastustoimi	494	501
Siirtyvät kustannukset yhteensä	28 791	32 342

Siirtymätasauksen laskenta		Uusi
Jäljelle jäävien tehtävien nettokustannukset (TP2022)		17 390 854
Kunnallisvero		8 936 832
Kiinteistövero		2 035 809
Yhteisövero		2 058 317
VOS, VM		3 328 171
Verokompit, VM		1 235 397
VOS, muutosraj. (40 %:n omavastuu)		-650 221
VOS OKM, 2022		-360 824
Rahoituserät, netto		-579 461
Verotuskustannusten alenema (hyöty)		54 409
Jälkikäteistarkistuksesta aiheutuva valtionosuuden lisäsiirto		-231 634
Uusi tasapaino, €		-1 564 059
Uusi tasapaino, €/as.		-251
Nykyinen		
Toimintakate + poistot ja arvonal. (TP2022)		49 047 347
Kunnallisvero (nykyverojärj.)		20 175 252
Yhteisövero (nykyinen)		3 093 572
VOS, VM (nykyinen)		18 455 188
Verokompit, VM (nykyinen)		4 120 216
Muut tulot (ei muutu)		1 095 524
Nykyinen tasapaino, €		-2 107 594
Nykyinen tasapaino, €/as.		-338
Muutos		
Tasapainon muutos, €		543 536
Tasapainon muutos, €/as.		87

Muutosrajoitin	laskenta	Parkano
Siirtyvät kustannukset (TP21+TP22)		31 656 493
Siirtyvä valtionosuus (sote-osat)		12 901 000
Siirtyvä yhteisövero		1 035 255
Siirtyvät veromenetysten kompensaatiot		2 884 819
Siirtyvä kunnallisvero		11 238 419
Verotuskustannusten alenema		54 409
Verotuloihin perustuvan tasauksen muutos, ml. Neutralisointi		-2 336 073
Jälkikäteistarkistuksesta aiheutuva valtionosuuden lisäsiirto		231 634
Siirtyvät tulot ml. verokust. alenema ja tasauksen neutralisointi		30 572 791
Siirtyvien kustannusten ja tulojen erotus		1 083 702
Muutoksen rajausta (omavastuu 40 %)		-650 221
Neutralisointi		0
Muutosrajoitin, euroa		-650 221

Osana valtionosuutta	Euroa	Yhteensä
Jälkikäteistarkistuksesta aiheutuva valtionosuuden lisäsiirto	-231 634	
VOS, muutosraj. (40 %:n omavastuu)	-650 221	
Tasaus 2023, €	-517 615	-1 515 287
Tasaus 2024, €	-444 685	-1 442 356
Tasaus 2025, €	-364 564	-1 246 419
Tasaus 2026, €	-281 768	-1 163 623
Tasaus 2027, €	-196 707	-1 078 561

- Laskelma on yhteneväinen VM:n 10.10.2023 julkaiseman laskelman kanssa.
- Parkanon valtionosuuksiin (lisäykset ja vähennykset) vaikuttava erä on 2024 noin **-1,44** miljoonaa euroa. Tätä erää perustellaan muutettavaksi Kihniön tulojen huomioon ottamisella ja Pihlajalinnan lisälaskun jaksottamisella kahdelle vuodelle.

Parkanon tasapaino paranee - ylittää 60 euroa/asukas

- Kaupungilta saatujen tietojen perusteella siirtyvissä sote-nettokustannuksissa ei ole sisällä Kihniön maksamattomia tuloja (2,019 me). **Tästä määrästä huomioon otetaan vain vuodet 2021 ja 2022 – 1.414.820 e**
- **Huomioon ottamattomuus johtaa siihen, että Parkanon nettokustannukset ovat siirtolaskelmassa liian suuret, minkä vuosi verorahoitusta leikataan sama määrä liikaa uudistuksen jälkeisinä vuosina pysyvästi.** (Näiden tulojen maksuista käydään neuvotteluita, jotka ovat tarkasteluhetkellä vielä kesken. **Laskelmissa** nämä tulot on huomioitu siirtyviä sote-kustannuksia pienentävänä eränä.)
- Toinen siirtyvissä kustannuksissa huomioitava seikka on Pihlajalinnan lisälasku, joka on kirjautunut kokonaisuudessaan vuodelle 2022. Lisälaskun kokonaissumma on poistettava vuodelta 2022 ja jaoteltava aiheuttamisperiaatteen mukaisesti vuosille 2021 ja 2022. Summa on yhteensä 1,766 ME, mikä summa kokonaisuutena pysyy, mutta jaksottuu uudelleen.

Kihniöllä maksamatta, neuvottelut kesken, ei kirjattu tuloksi ko. vuosille	
v. 2020	604 410
v. 2021	393 740
v. 2022	1 021 080
Yhteensä	2 019 230

Pihlajalinnan lisälasku, kirjattu kokonaan vuodelle 2022	
v. 2020	84 068
v. 2021	930 000
v. 2022	835 935
Yhteensä	1 850 003

Uusi	
Jäljelle jäävien tehtävien nettokustannukset (TP2022)	17 102 935
Kunnallisvero	8 936 832
Kiinteistövero	2 035 809
Yhteisövero	2 058 317
VOS, VM	3 328 171
Verokompit, VM	1 235 397
VOS, muutosraj. (40 %:n omavastuu)	-209 864
VOS OKM, 2022	-360 824
Rahoituserät, netto	-579 461
Verotuskustannusten alenema (hyöty)	54 409
Jälkikäteistarkistuksesta aiheutuva valtionosuuden lisäsiirto	-231 634
Uusi tasapaino, €	-835 782
Uusi tasapaino, €/as.	-134
Nykyinen	
Toimintakate + poistot ja arvonal. (TP2022)	48 026 267
Kunnallisvero (nykyverojärj.)	20 175 252
Yhteisövero (nykyinen)	3 093 572
VOS, VM (nykyinen)	18 455 188
Verokompit, VM (nykyinen)	4 120 216
Muut tulot (ei muutu)	1 095 524
Nykyinen tasapaino, €	-1 086 514
Nykyinen tasapaino, €/as.	-174
Muutos	
Tasapainon muutos, €	250 732
Tasapainon muutos, €/as.	40

Muutosrajoitin		Parkano
Siirtyvät kustannukset (TP21+TP22)		30 923 332
Siirtyvä valtionosuus (sote-osat)		12 901 000
Siirtyvä yhteisövero		1 035 255
Siirtyvät veromenetysten kompensaatiot		2 884 819
Siirtyvä kunnallisvero		11 238 419
Verotuskustannusten alenema		54 409
Verotuloihin perustuvan tasauksen muutos, ml. Neutralisointi		-2 336 073
Jälkikäteistarkistuksesta aiheutuva valtionosuuden lisäsiirto		231 634
Siirtyvät tulot ml. verokust. alenema ja tasauksen neutralisointi		30 572 791
Siirtyvien kustannusten ja tulojen erotus		350 541
Muutoksen rajausta (omavastuu 40 %)		-210 325
Neutralisointi		461
Muutosrajoitin, euroa		-209 864

Osana valtionosuutta	Euroa	Yhteensä
Jälkikäteistarkistuksesta aiheutuva valtionosuuden lisäsiirto	-231 634	
VOS, muutosraj. (40 %:n omavastuu)	-209 864	
Tasaus 2023, €	-224 811	-782 126
Tasaus 2024, €	-151 881	-709 195
Tasaus 2025, €	-71 760	-513 258
Tasaus 2026, €	-19 033	-460 530
Tasaus 2027, €	-27 571	-469 068

- Laskelmassa on huomioitu Kihniön maksamat tulot vuosina 2021 ja 2022.
- Parkanon valtionosuuksiin vaikuttava erä on 2024 noin -709 000 euroa. VM:n laskelmassa oleva summa on -1,443 ME.

Uusi	
Jäljelle jäävien tehtävien nettokustannukset (TP2022)	16 421 736
Kunnallisvero	8 936 832
Kiinteistövero	2 035 809
Yhteisövero	2 058 317
VOS, VM	3 328 171
Verokompit, VM	1 235 397
VOS, muutosraj. (40 %:n omavastuu)	-622 794
VOS OKM, 2022	-360 824
Rahoituserät, netto	-579 461
Verotuskustannusten alenema (hyöty)	54 409
Jälkikäteistarkistuksesta aiheutuva valtionosuuden lisäsiirto	-231 634
Uusi tasapaino, €	-567 513
Uusi tasapaino, €/as.	-91
Nykyinen	
Toimintakate + poistot ja arvonal. (TP2022)	48 033 279
Kunnallisvero (nykyverojärj.)	20 175 252
Yhteisövero (nykyinen)	3 093 572
VOS, VM (nykyinen)	18 455 188
Verokompit, VM (nykyinen)	4 120 216
Muut tulot (ei muutu)	1 095 524
Nykyinen tasapaino, €	-1 093 526
Nykyinen tasapaino, €/as.	-175
Muutos	
Tasapainon muutos, €	526 013
Tasapainon muutos, €/as.	84

Muutosrajoitin	Parkano
Siirtyvät kustannukset (TP21+TP22)	31 611 543
Siirtyvä valtionosuus (sote-osat)	12 901 000
Siirtyvä yhteisövero	1 035 255
Siirtyvät veromenetysten kompensaatiot	2 884 819
Siirtyvä kunnallisvero	11 238 419
Verotuskustannusten alenema	54 409
Verotuloihin perustuvan tasauksen muutos, ml. Neutralisointi	-2 336 073
Jälkikäteistarkistuksesta aiheutuva valtionosuuden lisäsiirto	231 634
Siirtyvät tulot ml. verokust. alenema ja tasauksen neutralisointi	30 572 791
Siirtyvien kustannusten ja tulojen erotus	1 038 752
Muutoksen rajaus (omavastuu 40 %)	-623 251
Neutralisointi	457
Muutosrajoitin, euroa	-622 794

Osana valtionosuutta	Euroa	Yhteensä
Jälkikäteistarkistuksesta aiheutuva valtionosuuden lisäsiirto	-231 634	
VOS, muutosraj. (40 %:n omavastuu)	-622 794	
Tasaus 2023, €	-500 093	-1 470 337
Tasaus 2024, €	-427 162	-1 397 406
Tasaus 2025, €	-347 041	-1 201 468
Tasaus 2026, €	-264 246	-1 118 673
Tasaus 2027, €	-179 184	-1 033 611

- Laskelmassa Pihlajalinnan lisälasku on jaoteltu kohdistumisen mukaisesti vuosille 2021 ja 2022.
- Parkanon valtionosuuksiin vaikuttava erä on 2024 noin -1,4 ME. VM:n laskelmassa oleva summa on -1,443 ME.

Uusi	
Jäljelle jäävien tehtävien nettokustannukset (TP2022)	16 133 783
Kunnallisvero	8 936 832
Kiinteistövero	2 035 809
Yhteisövero	2 058 317
VOS, VM	3 328 171
Verokompit, VM	1 235 397
VOS, muutosraj. (40 %:n omavastuu)	-182 457
VOS OKM, 2022	-360 824
Rahoituserät, netto	-579 461
Verotuskustannusten alenema (hyöty)	54 409
Jälkikäteistarkistuksesta aiheutuva valtionosuuden lisäsiirto	-231 634
Uusi tasapaino, €	160 776
Uusi tasapaino, €/as.	26
Nykyinen	
Toimintakate + poistot ja arvonal. (TP2022)	47 012 199
Kunnallisvero (nykyverojärj.)	20 175 252
Yhteisövero (nykyinen)	3 093 572
VOS, VM (nykyinen)	18 455 188
Verokompit, VM (nykyinen)	4 120 216
Muut tulot (ei muutu)	1 095 524
Nykyinen tasapaino, €	-72 446
Nykyinen tasapaino, €/as.	-12
Muutos	
Tasapainon muutos, €	233 223
Tasapainon muutos, €/as.	37

Muutosrajoitin		Parkano
Siirtyvät kustannukset (TP21+TP22)		30 878 415
Siirtyvä valtionosuus (sote-osat)		12 901 000
Siirtyvä yhteisövero		1 035 255
Siirtyvät veromenetysten kompensaatiot		2 884 819
Siirtyvä kunnallisvero		11 238 419
Verotuskustannusten alenema		54 409
Verotuloihin perustuvan tasauksen muutos, ml. Neutralisointi		-2 336 073
Jälkikäteistarkistuksesta aiheutuva valtionosuuden lisäsiirto		231 634
Siirtyvät tulot ml. verokust. alenema ja tasauksen neutralisointi		30 572 791
Siirtyvien kustannusten ja tulojen erotus		305 625
Muutoksen rajausta (omavastuu 40 %)		-183 375
Neutralisointi		918
Muutosrajoitin, euroa		-182 457

Osana valtionosuutta	Euroa	Yhteensä
Jälkikäteistarkistuksesta aiheutuva valtionosuuden lisäsiirto	-231 634	
VOS, muutosraj. (40 %:n omavastuu)	-182 457	
Tasaus 2023, €	-207 302	-737 209
Tasaus 2024, €	-134 372	-664 279
Tasaus 2025, €	-54 251	-468 341
Tasaus 2026, €	-19 033	-433 123
Tasaus 2027, €	-27 571	-441 661

- Laskelmassa on huomioitu Kihniön maksamat tulot vuosina 2021 ja 2022.
- Lisäksi Pihlajalinnan lisälasku on jaoteltu kohdistumisen mukaisesti vuosille 2021 ja 2022.
- Parkanon valtionosuuksiin vaikuttava erä on 2024 noin -664 279 euroa. **VM:n laskelmassa oleva summa on -1,443 ME.**

Valtionosuuksien sote-uudistukseen liittyvät lisäykset/vähennykset	Alkuperäinen (VM 10.10.2023)	Pihlajalinnan lisälasku	Kihniö	Molemmat yhteensä
Jälkikäteistarkistuksesta aiheutuva valtionosuuden lisäsiirto	-231 634	-231 634	-231 634	-231 634
VOS, muutosraj. (40 %:n omavastuu)	-650 221	-622 794	-209 864	-182 457
Tasaus 2023, €	-517 615	-500 093	-224 811	-207 302
Tasaus 2024, €	-444 685	-427 162	-151 881	-134 372
Tasaus 2025, €	-364 564	-347 041	-71 760	-54 251
Tasaus 2026, €	-281 768	-264 246	-19 033	-19 033
Tasaus 2027, €	-196 707	-179 184	-27 571	-27 571
Vuonna 2024	-1 442 356	-1 397 406	-709 195	-664 279
Ero alkuperäiseen 2024		44 950	733 161	778 077

- Sote-uudistuksen siirtolaskelmalla on huomattava merkitys kaupungin verorahoitukseen vuodesta 2023 lähtien.
- Vm julkaisi 10.10.2023 päivitetyt siirtolaskelmat, joiden perusteella valtionosuudet määräytyvät vuodesta 2024 lähtien. Näitä laskelmia hyödynnettiin Parkanon skenaariolaskelmissa.
- Tarkastelun perusteella erityisesti Kihniön puuttuvilla maksuilla on huomattava vaikutus Parkanon valtionosuuksiin. Maksujen huomioon ottaminen nostaisi Parkanon verorahoitusta vuoden 2024 tasolla noin 730 000 euroa.
- *Puuttuvat summat vaikuttavat suurilta ja kuntien talouksien kannalta merkittävilä. Tästä huolimatta tilinpäätöksissä 2022 ei näyttäisi olevan mainintaa tai varauksia/saamisia näihin eriin liittyen.*

FCG.